

Alhaalla

60 vuotta suomalaista rauhanturvaamista ja kriisinhallintaa

OSA 2 UNGOMAP – EUNAVFOR MED SOPHIA

Voitto Kiviharju Teppo Suikkari Jussi Tuominen

**ALHAALLA
OSA 2
UNGOMAP – EUNAVFOR MED SOPHIA**

**Voitto Kiviharju
Teppo Suikkari
Jussi Tuominen**

Toimituskunta: Voitto Kiviharju, Teppo Suikkari ja Jussi Tuominen
Erityisasiantuntijat: Juha Maukonen, Tero Seppälä ja Pekka Lopperi
Oikaisulukijat: Juha Kähkönen, Keijo Riuttala ja Veera Suikkari
Operaatioesittelyt: Heikki Holma, ellei toisin mainita
Taitto: Vesa Tamminen/islandb.fi
Kannen barettikuva: Pekka Tuominen
Kannen kuva: Puolustusvoimat
Takakannen tekstilainaus: Ote eversti Markku Aherron haastattelusta Sini-
baretti-lehden numerossa 3/2005.

Copyright © 2017, Perinneyhdistys Kuneitran Kojootit Ry.
<http://perinneyhdistys.kuneitranksjootit.org>
Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa
ISBN 978-952-339-627-2

LUKIJALLE

Perinteen kerääminen ei ole vaikeaa. Se on jatkuvaa opiskelua, aikataulujen sovittelemista ja kanssakäymistä sekä yhteisen näkemyksen löytämistä.

Kirjoittajien kuvausten työstäminen kirjan muotoon, valokuvien ja lehtileikkeiden taltiointi digitaaliseen muotoon on normaalia päivätystä tekeville hidas- ta. Työ tapahtuu vapaa-ajalla. Siitä huolimatta, olemme keränneet kokemuksia rauhanturvaajien työstä ja tuntemuksista usean kirjan verran. Olemme digitoi- neet tuhansia kuvia ja tallentaneet aihepiiriin kuuluvia lehtileikkeitä vuoden 1956 lehdistä tämän päivän julkaisuihin.

Rauhanturvaamisen perinneyhdistys tavoittelee toiminnallaan rauhanturva- amisen ja kriisinhallinnan perinteen keräämisen jatkamista. Rauhanturvaami- sella tarkoitetaan sellaista tapaa toimia, jolla yritetään auttaa valtioita ja muita kiistanalaisia osapuolia luomaan olosuhteet pysyväälle rauhalle. Kriisinhallinta on sellaista toimintaa, jolla tavoitellaan kriisin ehkäisemistä tai rauhoittamis- ta. Rauhanturvaamisen perinneyhdistyksen päämääränä on, että tuotokset ovat kaikkien halukkaiden käytettävissä; luettavaksi, katseltavaksi, tutkittavaksi tai muuten tarkasteltavaksi.

Tässä kaksiosaisen kirjan toisessa osassa siirrymme perinteisestä rauhan- turvaamisesta eteenpäin. Kirjoittajat katsovat myös menosuuntaan, kohti soti- laallisen kriisinhallinnan ja siviilikriisihallinnan kehittymistä. Kansainvälisten järjestöjen välisen yhteistyön korostuminen moniulotteisissa murroksissa on avainasemassa, kun kirjoittajamme arvioivat miten rauhanturvaaminen ja krii- sinhallinta muotoutuvat.

Tämä kirja sisältää myös kuvauksia siviilipoliisitehtävistä ja YK:n Field Ser- vice kenttäpalvelusta, sekä Naton rauhankumppanuustoiminnasta.

Tervetuloa seuraamaan jännittäviä tapahtumia - alhaalle.

Jussi Tuominen
Toimituskunnan jäsen
Perinneyhdistys Kuneitran Kojootit Ry

UNDOF Finbatt IJK 04/1984-04/1985

SISÄLLYSLUETTELO

Kaksiosaisen kirjasarjan 2. osa

UNGOMAP – EUNAVFOR MED SOPHIA

UNGOMAP 1988–1990	10
-------------------	----

OSGAP 1990–1995	10
-----------------	----

Heikki Happonen 1989–1990	16
DR UNGOMAP	

Seppo Ilva 1992	20
MA OSGAP	

UNIT-B JA UNIT-T 1984–1988	24
----------------------------	----

UNIIMOG 1988–1991	24
-------------------	----

Heikki Holma UNIT-T 1985	31
Tarkastusryhmän johtajana Teheranissa	

Kalle Liesinen UNIIMOG 1989–1990	36
Kaksoismoraalin maa	

UNTAG 1989–1990	53
-----------------	----

Timo Laukkanen 1989–1990	58
Pataljoona päiväntasaajan eteläpuolelle	

UNIKOM 1991–2003	78
------------------	----

Esa Tarvainen 1997–1999	80
Rauhanturvaajana hiekkaerämaassa ja Mesopotamian tasangolla	

Raimo Koskela 1999–2000	84
UNIKOM:n Pohjoinen sektori	

UNOSOM I JA II 1992–1995	88
--------------------------	----

Raimo Nikki 1992	91
Etelä-sektori/Mogadishu	

Aatos Niemi 1992	94
Pohjois-Mogadishu	

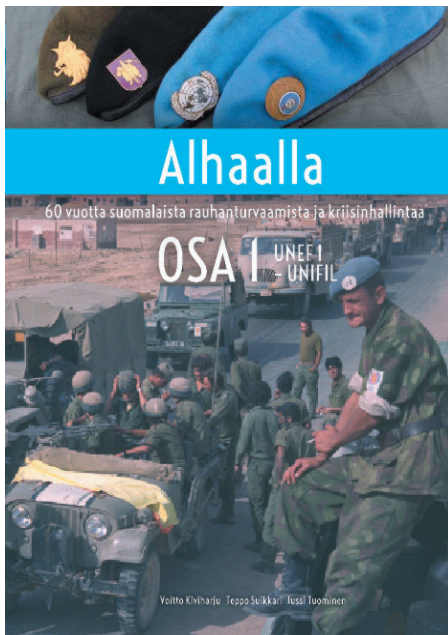
UNPROFOR 1992–1995	98
Mikko Rahikkala 1991–1992	110
”Ja se Balkkanin sota oli kauhea”	
UNPREDEP 1995–1999	136
Tiina Kivinen, Pirjo Paldanius ja Leena Turpeinen 1995–1996	143
Yhteisöllisyys ja hyvä ryhmähenki olivat valttia Makedonian operaatiossa	
IFOR 1995–1996	150
Pekka Tuominen 1996	152
NATOn Supa-demonina Bosniassa	
SFOR 1996–2004	159
Ari-Pekka Niemelä 1999–2000	160
Special Investigation Group	
KFOR 1999–	164
Jani-Pekka Hirvonen 2000–2001	173
Kollaa	
Mikko Nieminen 2005–2006	180
Camp Ville	
UNMIK 1999–	187
Kari Toivonen 2007–2008	190
Yhteysupseerina UNMIK:ssa – Urime pavarësia Kosovë!	
UNMEE 2000–2008	195
Lasse Vaano 2003–2004	200
Aavikkopuvussa Afrikan sarvessa	
ISAF 2001–2014	207
Petri Miinalainen 2002	217
Raporttia Afganistanista	
Petteri Kajanmaa 2011	222
Kriisinhallintaa Afganistanissa – kovia sotilaspäätöksiä	

UNAMA 2002-	231
EUFOR CONCORDIA 2003	233
Jere Toivanen 2003	234
Jonkun on oltava ensimmäinen	
UNOMIL 1993-1997	242
UNMIL 2003-	242
Sami Salmela 2004-2005	244
Vapautettujen orjien tasavalta	
EUFOR ALTHEA 2004-	263
Kimmo Leskinen 2005	272
Kenttäpostia	
AMIS I JA II 2004-2007	291
Jussi Saressalo 2005	292
AMIS-esikuntia kouluttamassa Darfurissa Sudanissa	
UNMIS 2005-2011	300
Keijo Keskinen 2009-2010	301
Helsinki-Istanbul-Helsinki-Khartum	
EUFOR RD CONGO 2006	313
Esapekka Vehkaoja	318
Suomalaiset Afrikan sydämessä	
EUFOR TCHAD/RCA 2008-2009	321
Timo Kirvesoja 2008	323
Näin operaatio Tshadissa käynnistyi	
MINURCAT 2007-2010	328
Lauri Viljanen 2009	329
Mä lähden Tsadiin	

EU NAVFOR ATALANTA 2008-	334
Jaakko Ignatius 2011 EU NAVFOR Atalanta Task Force 465	337
EUTM SOMALIA 2010-	341
Harri Nummela 2012-2013 Bihanga Training Camp	342
UNSMIS 2012	347
Rolf Kullberg 2012 Mission Impossible	348
EUTM MALI 2013-	355
Ismo Flink 2013 Koulutusaliupseerina Malissa	356
MINUSMA 2013-	366
Timo Kantalainen AFRIKKAAN?	367
OPERATION RECSYR 2013-2014	379
EUFOR RCA 2014-2015	381
Kalle Seppälä Suomalaiset jättivät Keski-Afrikan tasavallan	382
OIR 2014-	388
KRIHAblogi Verkostoituminen on päivän sana myös Irakissa	391
AFGHANISTAN RS 2015-	393
KRIHAblogi Viikko on lyhyt aika Afganistanissa	394
EUNAVFOR MED OPERATION SOPHIA 2015-	396
Facebook.com/Merivoimat Alustarkastusosaston kuulumisia	397

DPKO 1947-	402
Hannu Sarikka	404
Kokemuksia päämajasta	
SIVIILIKRIISINHALLINTA	408
POLIISIOPERAATIOT	408
WEU/MAPE Juha Luukka 1999	410
Tehtävä Albaniassa ja sodan tuulet	
UNAMID Ari-Pekka Niemelä 2007-2008	420
Ennen joulua El Fasheriin	
UNITED NATIONS FIELD SERVICE	424
UNAMIR Mauno Vanttaja 1993-1995	426
Ruanda, yksi missio monien joukossa	
UNMOP Ilpo Mikkola 1997	435
Dubrovnik	
NATON RAUHANKUMPPANUUS	444
NATO TACEVAL Harri Rintala 2008-2010	445
Muuttolinnun siivellä	
SOTILAALLISEN KRIISINHALLINNAN KEHITYSNÄKYMÄ	454
Petteri Kurkinen, Kari Sainio ja Hannu Teittinen	
SUOMALAISET MAAILMALLA 1956-	478
Heikki Holma	
NOBELIN RAUHANPALKINTO 1988	482
Asko Tanhuanpää	
EPILOGI	483
Teppo Suikkari	
RAUHANTURVAAMISESTA JA KRIISINHALLINNASTA KERTOvaa	485
KIRJALLISUUTTA	
Ismo Hämäläinen, Teppo Suikkari ja Kari Ylönen	

Kaksiosaisen kirjasarjan I. osa
UNEF I – UNIFIL

**OSA I SISÄLTÄÄ SEURAAVAT
OPERAATIOI**

UNEF I – UNIFIL

UNEF I 1956–1967

UNOGIL 1958

UNMOGIP 1949–

UNFICYP 1964 –

UNTSO 1948–

UNEF II 1973–1979

UNDOF 1974–

UNIFIL 1978–

UNGOMAP 1988–1990

UNITED NATIONS GOOD OFFICES MISSION IN AFGHANISTAN AND PAKISTAN

OSGAP 1990–1995

OFFICE OF THE SECRETARY-GENERAL IN AFGHANISTAN AND PAKISTAN

Afganistanin sisäinen tilanne johti huhtikuussa 1978 vallankaappaukseen, jossa presidentti Daud surmattiin. Valtaan tulivat PDPA:n (ideologialtaan kommunistinen Afganistanin kansan demokraattinen puolue) uudet johtajat. Heidän suostuttamansa maaomistusuudistus, ateismi ja poliittisten vastustajien vangitsemisen sekä teloitukset olivat syynä siihen, että muslimijohtajat julistivat kesällä 1978 pyhän sodan – jihadin – kommunistihallitusta vastaan.

Kevään ja kesän 1979 aikana Afganistanin armeija kärsi yhä uusia takaiskuja taistelussa sisesejään vastaan. Tämä aiheutti Neuvostoliiton kasvavan tuen hallitukselle aluksi sotilasneuvonantajien muodossa ja marraskuussa venäläiset helikopterit alkoivat osallistua taisteluihin.

Joulukuun alussa ensimmäiset venäläiset taisteluyksiköt saapuivat Bagramin lentotukikohtaan Kabulin pohjoispuolella ja 20.12.1979 em. yksiköt ottivat haltuunsa tien Kabulista Salangin solan kautta NL:n rajalle. Joulukuun 24.–26. päivä NL:n ilmakuljetteen divisioona tuli Kabuliin ja seuraavana päivänä se valtasi presidentin palatsin. Presidentti Amin surmattiin ja uusi johtaja Babrak Karmal otti vallan. Samanaikaisesti NL:n moottoroidut jalkaväkidivisioonat ylittivät Afganistanin rajat. Suurimmillaan neuvostojoukkojen

Kenraalimajuri Rauli Helminen oli FC/UNGOMAP 26.04.1988–09.05.1989. Hän oli Deputy Representative of Secretary General.
Kuva Rauhanturvaajalehti 1/2013

määrä maassa oli n. 110 000 miestä.

Yhdysvallat oli toukokuussa 1979 tehnyt omista syistä päätöksen sekaantua Afganistanin kriisiin ja ruveta tukemaan sissejä – mujahediinejä. Samoin tekivät Pakistan, Saudi-Arabia, Iran jne.

Afganistanin sisäinen levottomuus oli kärjistynyt kansainväliseksi kriisiksi kaikkine seurauksineen. Noin puolet maasta hävitettiin, ehkä 1 miljoona ihmistä kuoli, 1,5 miljoonaa muutti kotiseudultaan ja noin 5 miljoonaa pakeni naapurimaihin.

YK:n sovittelu

YK:n turvallisuusneuvosto käsitteli asiaa tammikuussa 1980, mutta ei onnistunut saamaan aikaan ratkaisua. Asia vietiin yleiskokoukseen ja pyrittiin ratkaisuun ”Uniting for Peace”-menettelyn kautta. Yleiskokous sai aikaiseksi päätöslauselman (ES-6/2/14.1.1980), jossa voimakkaasti tuomittiin aseellinen maahantunkeutuminen ja vaadittiin ulkomaalaisten joukkojen välitöntä ja ehdotonta vetäytymistä maasta.

YK:n pääsihteeri Kurt Waldheim nimitti Javier Pérez de Cuéllarin henkilökohtaiseksi edustajakseen Afganistanin kysymyksen selvittämiseksi. Hän vieraili alueella huhtikuussa ja elokuussa. Helmikuussa 1982 Diego Cordovez määrättiin hänen seuraajakseen ja Geneven neuvottelut aloitettiin. Ne johtivat huhtikuussa 1988 Geneven sopimukseen (The Geneva Accords), jotka sisältävät neljä asiakirjaa. YK:n osuus sopimuksen täytäntöönpanon avustamisessa on selvitetty neljännessä asiakirjassa ja sen liitteenä olevassa niin sanotussa yhteisymmärryksen muistiossa.

Lopulta Neuvostoliitto, jolla oli kasvavassa määrin vaikeuksia hallita tilannetta maassa, alkoi Gorbatsovin päätöksellä vähentää joukkoja maassa vetämällä pois jo kesällä 1986 kuusi rykmenttiä.

Neuvottelut vetäytymisestä oli aloitettu toukokuussa 1985 ja sopimus allekirjoitettiin 14.4.1988. Siihen kuului kolme elementtiä: Afganistanin ja Pakistanin kahden välinen sopimus keskinäisistä suhteista, julistus kansainvälisestä takuusta olla puuttumatta maiden asioihin (Neuvostoliitto ja USA allekirjoittivat) sekä lupaus pakolaisten esteettömästä paluusta kotiseuduilleen.

Sopimus määrittä myös aikataulun neuvostojoukkojen vetäytymiselle Afganistanista.

UNGOMAP perustetaan

YK:n pääsihteeri asetti edustajansa valvomaan sopimusta ja tarvittaessa tarjoamaan palveluksiaan sopimuksen toteuttamiseksi. Tässä tehtävässä häntä tukisi toimisto, jonka nimeksi tuli United Nations Good Offices Mission in Afghanis-

tan and Pakistan (UNGOMAP).

Tällainen missio oli kokonaan uusi YK:n historiassa ja se oli suoraan pääsihteerin toimiston johdossa. Se ei ollut rauhanturvatehtävä, ei tarkasti ottaen myöskään tarkkailijatehtävä. Painopiste oli diplomaattisella puolella, jota sinibarettien toiminta tuki.

Operaation suunnittelu aloitettiin heti sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Tehtävä tulisi olemaan Neuvostoliiton joukkojen vetäytymisen valvonta. YK:n pääsihteerin suositus joukon vahvuudeksi oli 50 sotilastarkkailijaa. UNGOMAP:n johtoon kentälle pääsihteerin nimitti vanhemman upseerin (Deputy Representative of the Secretary-General – DR) joka toimi hänen edustajansa sijaisena, koska edustaja piti päämajansa New Yorkissa ja vain tarvittaessa vierailisi alueella. Gordovez kävi alueella viimeisen kerran heinäkuussa 1988.

Vanhimman upseerin tehtävä uskottiin eversti Rauli Helmiselle, joka tehtävän johdosta ylennettiin kenraalimajuriksi. Helmisen 12 kuukauden sopimuskauden päättyessä pääsihteerin päätti, että UNGOMAP:n painopistettä siirretään vahvemmin poliittiselle puolelle ja sotilasedustusta alennetaan. Hän pyysi Suomea asettamaan tilalle everstin. Suomesta lähetettiin Helmisen seuraajaksi everstiluutnantti Heikki Happonen, joka YK-palveluksen ajaksi ylennettiin everstin arvoon.

Poliittisten neuvottelujen johdossa oli Benon Sevan, joka toimi pääsihteerin henkilökohtaisena edustajana yleiskokouksen mandaatilla. UNGOMAP:n mandaatti perustui YK:n turvallisuusneuvoston ja pääsihteerin kirjeenvaihtoon ja oli tarkoitettu kestävänsä Geneven sopimuksissa mainitut 18 kk + 2 kk eli sen piti päättyä 15.1.1990.

Pääosa sotilastarkkailijoista siirrettiin Afganistaniin UNTSO:sta, UNDOF:sta ja UNIFIL:sta. Kymmenen maata osallistui operaatioon. Operaation esikunnat sijaitsivat Kabulissa ja Islamabadissa.

Neuvostojoukkojen määräksi oli 14.5.1988 ilmoitettu 100 300 sotilasta 18 varuskunnassa. Neuvostojoukkojen yhteysupseerit toimivat hyvässä yhteisymmärryksessä sotilastarkkailijoiden kanssa raportoiden päivittäin vetäytymisestä, joka tapahtui suunnitelman mukaisesti kahdessa vaiheessa, joskin myös lukuisia valituksia sopimuksen rikkomisista puolin ja toisin tehtiin.

Viimeiset venäläiset poistuivat Afganistanista 15.2.1989. Tämän jälkeen suunnitelmiin kuului pakolaisten vapaaehtoinen paluu Afganistaniin Pakistanista ja Iranista.

Harvinaisuutena mainittakoon kenraalimajuri Helmisen ansiosta aikaansaatu UNGOMAP mitali, joita myönnettiin kaikkiaan 88 kappaletta. Viimeiset mitali-paraatit olivat Kabulissa 10.12.1989 ja Islamabadissa 14.12.1989. Mitali oli joko UNTSO:n tai UNIFIL:n mitali riippuen siitä, kummasta operaatiosta tarkkailija oli komennettu. Mitalissa oli lisäksi nauhaan kiinnitetty pronssinen poikkipalkki tekstillä "UNGOMAP". Omaa mitalia ei tälle missiolle siis annettu.

Toiminta päättyy

Turvallisuusneuvosto jatkoi UNGOMAP:n mandaattia 15.1.1990 kahdella kuukaudella antaakseen mahdollisuudet neuvotteluille. Operaation johtaja, Diego Cordovez pyysi 15.1.1990 eroa tehtävästään. Pääsihteeri määräsi 19.1.1990 Sevanin hoitamaan myös hänen tehtävänsä.

Maaliskuun alussa (13.3.) pääsihteeri joutui toteamaan, ettei YK:n turvallisuusneuvostossa vallinnut yksimielisyyttä jatkosta eikä hän vienyt asiaa äänestykseen. Näin UNGOMAP:n toiminta automaattisesti päättyi 15.3.1990. Yhdysvallat Pakistanin tukemana oli ehdottomasti jatkamista vastaan, koska se katsoi UNGOMAP:n tehtävän olleen vain Neuvostoliiton joukkojen vetäytymisen valvonnan ja tehtävän tulleen suoritettua.

Pääsihteerin toimisto ja Neuvostoliitto Afganistanin tukemana olisivat halunneet jatkoaikaa sekä mahdollisesti tehtävän laajentamista. Sotilastarkkailijoiden ja siviilien pääosa poistui 31.3.90 mennessä ja UNGOMAP siirtyi historiaan.

Geneven sopimuksia osapuolet eivät vastustaneet, joten niiden katsottiin

UNGOMAP:in ensimmäinen DR, kenraali Helminen viimeisillä tarkastusmatkoillaan Kabulista itään johtavalla Jalalabadin tiellä. Mukana puolalaisupseeri, joka toimi Afganinpuolella tiedustelu- ja yhteysupseerina. Kuva Hannu Antikainen.

edelleen olevan voimassa. UNGOMAP:n esikunta oli ennen lopettamistaan laatinut suunnitelmat mm. aseiden vientikiellon ja aselevon valvomisesta sekä uusintu operatiiviset ohjeet (SOP) ajan tasalle. Yhteensä seitsemän suomalaista upseeria palveli organisaatiossa.

OSGAP jatkoi

Sopimuksen mukainen pääsihteerin velvollisuus tarjota hyviä palveluksia osapuolille jatkui entisellä yleiskokouksen päätöslauselmalla. Pääsihteeri esitti kirjeessään turvallisuusneuvoston presidentille, että hänen henkilökohtainen edustajansa Benon Sevan (PRSG), joka toimii Yleiskokouksen mandaatilla vuoden 1990 loppuun asti, saisi käyttöönsä 10 sotilasneuvonantajaa. Samalla hän muodosti pääsihteerin toimiston OSGAP:n (Office of the Secretary-General in Afghanistan and Pakistan), jonka johtoon Sevan tuli. Tämä oli ensimmäinen pääsihteerin toimisto päämajan ulkopuolella YK:n historiassa.

Näin pääsihteeri pyrki löytämään uusia muotoja kriisin ratkaisuun. Toukokuun alussa sotilasneuvonantajaryhmän MAU:n (Military Advisory Unit) toiminta oli päässyt käyntiin. Mukana olivat samat 10 maata kuin alussa. Suomesta ryhmään jäi UNGOMAP:ssa palvelut kapteeni (res) Olli Pitkänen. OSGAP:lla oli toimisto sekä Kabulissa että Islamabadissa.

OSGAP jatkoi 15.03.1990 alkaen UNGOMAP:n pohjalta, taustana Geneven sopimus (1988) ja YK:n yleiskokouksen päätös 44/15 syksyllä 1989 koskien Afganistania. Kyseisen päätöksen tavoitteena oli:

- pikainen sodan lopettaminen ja hyväksyttävä poliittinen sopimus
- Afganistanin itsemääräämisoikeuden tunnustaminen
- liittoutumattomuuden (ja islamilaisen) valtion hyväksyminen
- pakolaisten paluun mahdollistaminen
- Geneven sopimuksen noudattaminen
- suuremman humanitäärisen avun antaminen

Pääsihteerin oli tehtävä kaikkensa eri afgaaniosapuolten sellaisten neuvottelujen aloittamiseksi, joiden tavoitteena oli poliittinen sopimus ja laajapohjainen hallitus. Päätös oli pääosin Neuvostoliiton ja Pakistanin luonnostama. AIG oli ainoa, joka vastusti, koska päätös edellytti neuvotteluja Kabulin hallituksen kanssa; liekö halua rauhaan vai vain valtaan.

OSGAP:n päämenetelmänä oli poliittinen toiminta ja ”second track” – laajapohjaisen hallituksen aikaansaanti neuvottelemalla osapuolten kanssa. Sen poliittinen koneisto sisälsi toimipaikat Islamabadissa, Kabulissa ja Peshawarissa. Koko toimintaa johti PRSG.

Poliittisen ja hallintokoneiston lisäksi organisaatioon kuului edellä mainittu sotilasyksikkö MAU, jossa palveli yhteensä 10 upseeria jo aiemmin osallistuneista maista. Sen tehtävänä oli kerätä tietoa, analysoida ja arvioida

turvallisuustilannetta Afganistanissa, toimia sotilasasiantuntijoina sekä laatia ja ylläpitää Afganistanissa mahdollisesti lisääntyvän YK:n toiminnan sotilaallisen tuen suunnitelmaa.

Työn eräänä pohjana oli UNGOMAP:n laatima suunnitelma negatiivisen symmetrian valvonnasta, joka valmistui 25. tammikuuta 1990. Kyseisen suunnitelman mukaan tarve tarkkailijoille oli yhteensä 420 tarkkailijaa – Pakistanissa 305 ja Afganistanissa 115 – jos kyseessä oli ns. ”negatiivisen symmetrian” tarkkailu maiden rajalla – ja tulitauon valvontaan Afganistanissa 1155 tarkkailijaa.

Tarkennettuna sotilasneuvoantajyksikkö suoritti seuraavat tehtävät:

- perusti tarvittaessa detachmentit valittuihin paikkoihin, joista MAU pystyi parhaiten tuottamaan tarvittavia sotilaallisia neuvoja
- kokosi ja analysoi tarvittavaa tietoa Afganistanin turvallisuustilanteen jatkuvan arvioinnin ylläpitämiseen
- suoritti muita tutkimuksia, joita PRSG edellytti.

Lähteet:

Suomen Rauhan turvaajaliitto 1968–2008

Heikki Holma

Heikki Happonen

Hannu Antikainen

PDPA = People’s Democratic Party of Afghanistan

FC = Force Commander

UNTSO = United Nations Truce Supervision Organization

UNDOF = United Nations Disengagement Observer Force

UNIFIL = United Nations Interim Force in Lebanon

PRSG = Personal Representative of the Secretary-General

AIG = Afghan Interim Government

DR UNGOMAP

Toiminta alkaa

UNGOMAP:n etujoukko saapui Islamabadiin kenrmi Rauli Helmisen johdolla 25.4.1988 ja viimeinen 50 sotilastarkkailijasta 9.5.1988. Tarkkailijoita asettivat koko toiminta-ajan Fidži, Ghana, Irlanti, Itävalta, Kanada, Nepal, Puola, Ruotsi, Suomi ja Tanska. Yhteensä UNGOMAP:ssa palveli 88 upseeria, joista 9 suomalaisia. Helmisen ja Happonen lisäksi mukana olivat Markku Iskanius, Olli Multamäki, Hannu Antikainen sekä reservin upseereita Kauko Aaltomaa, Martti Harsia, Leo Salo ja Olli Pitkänen. Toukokuusta 1989 alkaen tarkkailijoita oli 40.

YK:n asettaman siviilihenkilöstön ja paikallisen avustavan henkilöstön kanssa vahvuus oli suurimmillaan noin 100–120 henkeä. Kansallisuuksia oli yhteensä 22 välillä Chile-Japani ja Norja-Uganda.

Esikuntaosat sijoitettiin Islamabadiin Pakistanissa ja Kabuliin Afganistanissa. Yhteydenpitoa varten saatiin toukokuussa sveitsiläinen vuokrakone (DC-9) miehistöineen. NL:n joukkojen vetäytymistä seurattiin kiinteistä tarkkailupisteistä Hairatanissa, Torghundissa ja Shindandissa sekä käymällä eri varuskunnissa. Joukkojen poistuttua 15.2.1989 mennessä toiminta rajoittui turvallisuussyistä Kabulin alueelle.

Pakistanin puolelle perustettiin myöhemmin tutkimusryhmien liikkumista helpottamaan asemat Quettaan ja Peshawariin, sekä rajaliikenteen valvomista varten Chamaniin, Teri Mangaliin ja Khyber-solaan. Toimintaa kutsuttiin pysyväksi läsnäoloksi – permanent presence (PP). Pakistanin rajavartiolaitos Pishin Scouts, Khurram Militia ja Khyber Rifles majoittivat upseerit ja huolehtivat turvallisuudesta asemilla.

PP:n miehityksenä oli 2 upseeria ja yhteysupseeri. Valvontaa suoritettiin valoisana aikana siten, että paikallisten tulli- ja rajaviranomaisten välityksellä seurattiin liikennettä ja kuljetettavaa materiaalia. Pääasia oli tarkkailla, ettei rajan yli kuljetettu aseita tai ampumatarvikkeita. Tämä valvonta käsitti vain kolme päätieta, muita rajanylityspaikkoja oli noin 70. Asemien upseerit suorittivat myös valitusten tutkimuksia, jos välikohtaus oli tapahtunut lähistöllä.

Pakistan ja Afganistan asettivat käyttöön taloja, huoltoa, vartijoita, kuljetuskaluston ja saattueet sekä yhteysupseereita. Pääosa kustannuksista tuli osapuolten kannettavaksi ja loput rahoitettiin YK:n budjetista sekä lahjoituksilla.

Yhteysupseerien johdossa oli Afganistanin puolustusministeriön ulkonaisien suhteiden osaston päällikkö kenraalimajuri Khetub Janbaz Kabulissa ja everstiluutnantti Mehmood Shafgat Pakistanin armeijasta Islamabadissa.

Alhaalla OSA 2

UNGOMAP
- EUNAVFOR MED
SOPHIA

SUOMALAISEN RAUHANTURVAAMISEN JA KRIISINHALLINNAN HISTORIAA MUKANA OLLEIDEN KERTOMANA

2 osaa, historia, kaikki suomalaisoperaatiot, yhteensä 70 kirjoittajaa, 850 sivua ja 400 valokuvaa!

“Eivät nämä räppärit ole missään nimessä huonompia rauhanturvaajia aikaisempiin sukupolviin verrattuna. Kuinka voisikaan olla, jos perusteet on saatu jo varusmieskoulutuksen aikana. Rotaatiokoulutusvaiheessavain aktivoidaan se perustieto tulevaa missiota varten.” Näin kertoi eversti Markku Aherto Sinibarettilehti numero kolmen haastattelussa vuonna 2005, painottaessaan Suomen kansainvälisen valmiusjoukon, The Finnish Rapid Deployment Force-sotilaiden ”räppäreiden” ammattitaitoa.

Tässä kirjan toisessa osassa alamme siirtyä perinteisestä rauhanturvaamisesta kohti kriisinhallintaa. Kirjassa tarjotaan lisäksi sotilaallisen kriisinhallinnan kehitysnäkymiä. Se avaa silmiä ja tuo päivitettyä tietoa “vanholle fattereille” ja valaisee jokaisen ymmärrystä sotilaallisen- ja siviilikriisinhallinnan moniulotteisuudesta. Mukaan mahtuu niin ikään mukana olleiden kuvauksia siviilipoliisitehtävistä ja YK:n Field Service kenttäpalvelusta, sekä Nato rauhankumppanuusohjelmasta.

Historiaa ja muistoja on kuitenkin tallentunut tähän päivään asti. Ja tallentuu tästä eteenpäinkin, yhä riittää “alhaalla” töitä.

Tiedot käynnissä olevista operaatioista perustuvat pääosin joulukuussa 2016 saatavilla olleisiin tietoihin.

Copyright © 2017, Perinneyhdistys Kuneitran Kojootit Ry.
<http://perinneyhdistys.kuneitranojootit.org>
Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa
ISBN 978-952-339-627-2